

GYS

2024

T.C. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

SPORTİF EĞİTİM UZMANI

Personelinin Ünvan Değişikliği Sınavı

KONU ANLATIMLI SORU BANKASI

%100 ÖZGÜN

Gençlik ve Spor Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği
Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda güncel olarak hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÜNİTE 1	TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI	5
TESTLER	
ÜNİTE 2	657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU	77
TESTLER	
ÜNİTE 3	3289 SAYILI GENÇLİK VE SPOR HİZMETLERİ KANUNU	155
TESTLER	
ÜNİTE 4	351 SAYILI YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURT HİZMETLERİ KANUNU	172
TESTLER	
ÜNİTE 5	5102 SAYILI YÜKSEK ÖĞRENİM ÖĞRENCİLERİNE BURS KREDİ VERİLMESİNE İLİŞKİN KANUN	187
TESTLER	
ÜNİTE 6	4982 SAYILI BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU	194
TESTLER	
ÜNİTE 7	3071 SAYILI DİLEKÇE HAKKININ KULLANILMASINA DAİR KANUN	208
TESTLER	
ÜNİTE 8	4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN	215
TESTLER	
ÜNİTE 9	1 SAYILI CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ	232
TESTLER	
ÜNİTE 10	RESMİ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK ...	262
TESTLER	
ÜNİTE 11	GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI DISİPLİN AMİRLERİ YÖNETMELİĞİ	325
TESTLER	
ÜNİTE 12	GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI PERSONELİ GÖREVDE YÜKSELME VE UNVAN DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETMELİĞİ	336
TESTLER	
ÜNİTE 13	T.C. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI TAŞRA TEŞKİLATININ KURULUŞU, GÖREVLERİ, ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNERGE	356
TESTLER	
ÜNİTE 14	TÜRKÇE	396
TESTLER	
ÜNİTE 15	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ	450
TESTLER	
ÜNİTE 16	TEMEL BİLGİSAYAR BİLGİSİ VE OFİS PROGRAMLARI	513
TESTLER	
ÜNİTE 17	5018 SAYILI KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU	545
TESTLER	
ÜNİTE 18	6245 SAYILI HARCIRAH KANUNU	625
TESTLER	

ÜNİTE 19	4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU	650
TESTLER	
ÜNİTE 20	6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU	716
TESTLER	
ÜNİTE 21	6222 SAYILI SPORDA ŞİDDET VE DÜZENSİZLİĞİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUN	745
TESTLER	
ÜNİTE 22	ANTRENÖR EĞİTİMİ YÖNETMELİĞİ	774
TESTLER	
ÜNİTE 23	OKUL SPOR FAALİYETLERİ YÖNETMELİĞİ	792
TESTLER	
ÜNİTE 24	SPORCU LİSANS, VİZE VE TRANSFER YÖNETMELİĞİ	810
TESTLER	
ÜNİTE 25	SPOR DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ	818
TESTLER	
ÜNİTE 26	SPOR BİLİMİNE GİRİŞ	847
TESTLER	
ÜNİTE 27	SPOR PSİKOLOJİSİ	852
TESTLER	
ÜNİTE 28	SPOR SOSYOLOJİSİ	868
TESTLER	
ÜNİTE 29	TÜRK SPOR TARİHİ	877
TESTLER	
ÜNİTE 30	SAĞLIK BİLGİSİ VE İLK YARDIM	884
TESTLER	
ÜNİTE 31	SPOR HUKUKU	922
TESTLER	
ÜNİTE 32	SPORDA YÖNETİM VE ORGANİZASYON	929
TESTLER	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

1. ÜNİTE

BAŞLANGIÇ

Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda;

Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli **bir üyesi** olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı, refahı, maddi ve manevi mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yanında;

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan **hiçbir kişi** ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;

Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı;

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarda, milli sevinç ve kederlerde, milli varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

FİKİR, İNANÇ VE KARARIYLA anlaşılacak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere.

TÜRK MİLLETİ TARAFINDAN, demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur.

BİRİNCİ KISIM GENEL ESASLAR

Madde -1:	Devletin şekli
Madde -2:	Cumhuriyetin nitelikleri
Madde -3:	Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti
Madde -4:	Değiştirilemeyecek hükümler
Madde -5:	Devletin temel amaç ve görevleri
Madde -6:	Egemenlik
Madde -7:	Yasama yetkisi
Madde -8:	Yürütme yetkisi ve görevi
Madde -9:	Yargı yetkisi
Madde-10:	Kanun önünde eşitlik
Madde-11:	Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü

I. Devletin şekli: –Madde 1

Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

II. Cumhuriyetin nitelikleri: –Madde 2

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU

2. ÜNİTE

KISIM - I Genel Hükümler

BÖLÜM: 1

Kapsam, Amaç, Temel İlkeler, İstihdam Şekilleri

Kapsam: –Madde 1

Bu Kanun, Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır.

Sözleşmeli ve geçici personel hakkında bu Kanunda belirtilen özel hükümler uygulanır.

Anayasa Mahkemesi üye ve yedek üyeleri ile raportörleri; hakimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerden sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay savcı ve yardımcıları, Üniversitelerin, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin, Devlet Güzel Sanatlar Akademilerinin, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üye ve yardımcıları, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehteran Bölüğü Sanatkarları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve Belediye Opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar ve orkestralarının sanatkar memurları, uzman memurları, uygulamacı uzman memurları ve stajyerleri; Spor-Toto Teşkilatında çalışan personel; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir.

Amaç: –Madde 2

Bu Kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenler.

Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur.

Temel ilkeler: –Madde 3

Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır:

Sınıflandırma:

A) Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

Kariyer:

B) Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

Liyakat:

C) Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

Örnek Soru Tarzı

657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre "Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkânını sağlamaktır" ifadesi hangi temel ilkenin açıklamasıdır?

- A) Sınıflandırma B) Kariyer C) Derece
D) Kademe E) Liyakat

Cevap B

3289 SAYILI GENÇLİK VE SPOR HİZMETLERİ KANUNU

3. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Amaç, Görev ve Teşkilat

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, Gençlik ve Spor Bakanlığında tüzel kişiliğe sahip taşrada özel bütçeli Gençlik Hizmetleri ve Spor İl ve İlçe Müdürlüklerinin kurulmasına, teşkilat, görev ve yetkilerine ait esas ve usulleri düzenlemektir.

Görev: –Madde 2

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/12 md.)

Teşkilat: –Madde 3

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/12 md.)

İKİNCİ KISIM Genel Müdürlük Merkez Teşkilatı

Merkez Teşkilatı: –Madde 4

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/12 md.)

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Müdürlük

Genel Müdür: –Madde 5

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/12 md.)

İKİNCİ BÖLÜM Taşra Teşkilatı

Taşra teşkilatı ile Bakanlığın il düzeyindeki iş ve işlemleri: –Madde 6

(Yeniden düzenleme: 8/8/2011-KHK-649/52 md.)

Gençlik ve Spor Bakanlığının taşradaki hizmetlerini yürütmek üzere illerde gençlik ve spor il müdürlüğü, ilçelerde gençlik ve spor ilçe müdürlüğü kurulur. (Mülga ikinci cümle: 2/7/2018-KHK-703/12 md.) (...) İl teşkilatının bütçesi özel bütçedir. (Mülga son cümle: 27/3/2015-6639/25 md.)

(Mülga ikinci fıkra:22/4/2022-7405/58 md.)

Spor dalları temsilcileri: –Madde 7

(Mülga: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.)

ÜÇÜNCÜ KISIM Çeşitli Hükümler

Sürekli kurullar: –Madde 8

(Mülga birinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/12 md.)

(Mülga ikinci fıkra: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.)

(Mülga üçüncü fıkra: 3/6/2011 –KHK–638/31 md.)

(Mülga dördüncü fıkra: 27/5/2007-5674/1 md.)

(Mülga beşinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/12 md.)

(**Ek fıkra: 27/5/2007-5674/1 md.**) Ülkemizde yapılacak uluslararası gençlik ve spor organizasyonlarının hazırlığı, düzenlenmesi, yürütülmesi ve sonuçlandırılmasıyla ilgili iş ve işlemlerin belirlenmesi, planlanması, koordine ve takip edilmesi ile görevli hazırlık ve düzenleme kurulları oluşturulabilir. Hazırlık ve düzenleme kurulları Gençlik ve Spor Bakanının başkanlığında, Gençlik ve Spor Bakanlığınca belirlenecek üç yönetici Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı ile spor organizasyonunun yapılacağı ilin; valisi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun uygulandığı yerlerde büyükşehir belediye başkanı, diğer yerlerde belediye başkanı ve ilde bulunan üniversitelerin rektörlerinin kendi aralarından belirleyecekleri bir temsilciden teşekkül eder. Organizasyon birden fazla ilde gerçekleştirilecekse bu illerin valileri, belediye başkanları ve ilde bulunan üniversitelerin rektörlerinin kendi aralarından belirleyecekleri temsilci de kurula üye olabilir.

(**Ek fıkra: 27/5/2007-5674/1 md.**) Düzenlenecek organizasyonun özelliğine göre, Gençlik ve Spor Bakanı tarafından kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile özerk spor federasyonlarının temsilcileri hazırlık ve düzenleme kurulu toplantılarına davet edilebilir. Hazırlık ve düzenleme

4. ÜNİTE

351 SAYILI YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURT HİZMETLERİ KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Kurumun adı ve merkezi: –Madde 1

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/11 md.)

Amaç: –Madde 2

(Değişik: 16/11/2016-6761/2 md.)

Yurt içinde ve dışında yükseköğrenim gören öğrenciler için yurtlar yapmak ve bunların işletmesini sağlamak, beslenme yardımı yapmak, eğitim, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle milli ve manevi gelişmelerine katkı sağlamak, yükseköğrenim öğrencilerine kredi veya burs vermek, öğrencilerin yükseköğrenimlerini kolaylaştırmaktır.

İKİNCİ BÖLÜM Kuruluş ve Yönetim

Kurumun organları: –Madde 3

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/11 md.)

Genel Kurul ve görevleri: –Madde 4

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/11 md.)

Genel Kurulun toplantıları: –Madde 5

(Mülga: 25/11/2010-6082/12 md.)

Genel Kurulun görevleri: –Madde 6

(Mülga: 25/11/2010-6082/12 md.)

Yönetim Kurulu ve görevleri: –Madde 7

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/11 md.)

Yönetim Kurulunun görevleri: –Madde 8

(Mülga: 25/11/2010-6082/12 md.)

Genel Müdürlük: –Madde 9

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/11 md.)

Genel Müdür ve yardımcılarının atanması: –Madde 10

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/11 md.)

Koordinasyon ofisleri: –Madde 11

(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/11 md.)

Gençlik ve Spor Bakanlığının yurtdışında yürüteceği program, proje ve faaliyetlerin gerektirdiği koordinasyonun sağlanması amacıyla Koordinasyon Ofisleri kurulabilir. Koordinasyon Ofislerinin kurulacağı yerler ve süresi ile Ofislerin çalışma usul ve esasları; bu Ofislerde, Bakanlık ve bağlı kuruluşları personelinden görevlendirilenler ile bunlara yardımcı olmak üzere mahallinden temin edilen ve Ofis hizmetlerinde çalışan personelin niteliği, sayısı, görev süresi ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, personele yapılacak ödemeler dışında kalan diğer harcamaların neler olacağı ve harcamaya ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

Genel Müdürün görevleri: –Madde 12

(Mülga: 2/7/2018-KHK-703/11 md.)

Genel Müdürün toplantılara katılması: –Madde 13

(Mülga: 25/11/2010-6082/12 md.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Görevler

Öğrenim kredisi: –Madde 14

Yüksek öğrenim gören ve bu kanuna göre yapılacak yönetmeliklerle belirtilen esas ve şartlar içinde yeterlikleri ve ihtiyaçları tesbit edilen öğrencilere öğrenim kredisi verilir.

Kredinin faizsiz olması: –Madde 15

(Mülga: 1/8/1996 – 4160/5 md.)

Kredi Borcunun Tespiti ve Ödenmesi ile Kredi Teminatı: –Madde 16

Öğrenim kredisi alan öğrencilerin borcu, öğrenim kredilerinin verildiği tarihten öğrenim süresi bitimine kadar geçen sürede veya herhangi bir sebeple kredisinin kesildiği tarihe kadar öğrenim kredisi olarak verilen miktarlara, Devlet İstatistik

5102 SAYILI YÜKSEK ÖĞRENİM ÖĞRENCİLERİNE BURS KREDİ VERİLMESİNE İLİŞKİN KANUN

5. ÜNİTE

Amaç ve kapsam: –Madde 1

Bu Kanunun amacı; yurt içinde ve dışında yüksek öğrenim gören öğrencilere burs, kredi ve nakdî yardım verilmesiyle ilgili esas ve usulleri düzenlemektir.

Bu Kanun, Kanunda gösterilen tüm kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Burs ve kredilerin verilmesi: –Madde 2

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu; yurt içinde yüksek öğrenim gören ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmeliklerle belirtilen usul ve esaslar dahilinde yeterlikleri ve ihtiyaçları tespit edilen öğrencilere burs-kredi verebilir.

Genel bütçeli daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları, bütçenin transfer tertibinden yardım alan kuruluşlar, il özel idareleri ve bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme kapsam ve programına alınmış, hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan özel hukuk hükümlerine tâbi kuruluşlar, fonlar, döner sermayeler, kamu bankaları, kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulan kurumlar ile kurul/üst kurullar ve diğer tüm kamu kurum ve kuruluşları birinci fıkrada belirtilen yüksek öğrenim öğrencilerine burs, kredi ve nakdî yardım adı altında herhangi bir ödeme yapamazlar; ilgili mevzuatları gereği burs, kredi verilmesini öngördükleri yüksek öğrenim öğrencilerini, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna bildirirler.

Genel bütçeli daireler ve katma bütçeli idareler ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu dışında kalan kurum ve kuruluşlarca bildirilen öğrencilere ödeme yapılabilmesi için bu kurum ve kuruluşlarca gerekli meblağ, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunca belirlenen ödeme tarihinden **en geç otuz gün** öncesine kadar, Kurum hesabına yatırılır.

(*Ek fıkra: 25/11/2010-6082/18 md.*)Yurtdışında yüksek öğrenim gören Türk vatandaşı öğrencilere, ikinci fıkrada belirtilen kurum ve kuruluşlarca burs, kredi verilmemesi halinde, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunca burs veya kredi verilebilir.

Örnek Soru Tarzı

5102 Sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanuna göre;

- I. Genel ve katma bütçeli idareler
- II. İl özel idareleri
- III. Kamu bankaları

hangileri yüksek öğrenim öğrencilerine burs, kredi ve nakdî yardım adı altında herhangi bir ödeme yapamaz?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap E

Diğer kuruluşlarca yapılacak işlemler:
–Madde 3

Bu Kanunun yayımı tarihinden sonra belediyeler tarafından, yüksek öğrenim öğrencilerine burs, kredi verilmesi veya nakdî yardım yapılması halinde, yapılan yardımların türü, miktarı ve kaç öğrenciye ne kadarlık süre için verildiğine ilişkin bilgiler üçer aylık dönemler itibarıyla Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna bildirilir.

Örnek Soru Tarzı

5102 Sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanuna göre belediyeler tarafından yüksek öğrenim öğrencilerine burs, kredi verilmesi veya nakdî yardım yapılması halinde, yapılan yardımların türü, miktarı ve kaç öğrenciye ne kadarlık süre için verildiğine ilişkin bilgiler kaçar aylık dönemler itibarıyla Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna bildirilir?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Cevap B

6. ÜNİTE

4982 SAYILI BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı; demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun; kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinde uygulanır.

1.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun hükümleri saklıdır.

Tanımlar: –Madde 3

Bu Kanunda geçen;

a) Kurum ve kuruluş: Bu Kanunun 2 nci maddesinde geçen ve kapsama dahil olan bilgi edinme başvurusu yapılacak bütün makam ve mercileri,

b) Başvuru sahibi: Bu Kanun kapsamında bilgi edinme hakkını kullanarak kurum ve kuruluşlara başvuran gerçek ve tüzel kişileri,

c) Bilgi: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları kayıtlarda yer alan bu Kanun kapsamındaki her türlü veriyi,

d) Belge: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları bu Kanun kapsamındaki yazılı, basılı veya çoğaltılmış dosya, evrak, kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcılarını,

e) Bilgi veya belgeye erişim: İstenen bilgi veya belgenin niteliğine göre, kurum ve kuruluşlarca, başvuru sahibine söz konusu bilgi veya belgenin bir kopyasının verilmesini, kopya verilmesinin mümkün olmadığı hâllerde, başvuru sahibinin bilgi veya belgenin aslını inceleyerek not almasına veya içeriğini görmesine veya işitmesine izin verilmesini,

f) Kurul: Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunu,

İfade eder.

Örnek Soru Tarzı

- I. Tarafsızlık
- II. Eşitlik
- III. Açıklık
- IV. Tarafgirlik

Yukarıdakilerden hangisi 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanununun amaçlarından **değildir**?

- A) Yalnız III
- B) Yalnız IV
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

Cevap B

İKİNCİ BÖLÜM

Bilgi Edinme Hakkı ve Bilgi Verme Yükümlülüğü

Bilgi edinme hakkı: –Madde 4

Herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

Türkiye’de ikamet eden yabancılar ile Türkiye’de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülükleri saklıdır.

Amaç: –Madde 1

(Değişik: 2/1/2003-4778/23 md.)

Bu Kanunun amacı, Türk vatandaşlarının ve Türkiye'de ikamet eden yabancıların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma haklarının kullanılma biçimini düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(Değişik: 2/1/2003-4778/24 md.)

Bu Kanun, Türk vatandaşları ve Türkiye'de ikamet eden yabancılar tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi ile idarî makamlara yapılan dilek ve şikâyetler hakkındaki başvuruları kapsar.

Dilekçe hakkı: –Madde 3

Türk vatandaşları kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahiptirler.

(Ek: 2/1/2003-4778/25 md.) Türkiye'de ikamet eden yabancılar karşılıklılık esası gözetilmek ve dilekçelerinin Türkçe yazılması kaydıyla bu haktan yararlanabilirler.

Örnek Soru Tarzı

“Türkiye’de ikamet eden yabancılar esası gözetilmek ve dilekçelerinin Türkçe yazılması kaydıyla bu haktan yararlanabilirler”

3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanuna göre yukarıdaki ifadede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Eşitlik
B) Karşılıklılık
C) Adalet
D) Kanunilik
E) Anlaşmalar

Cevap B

Dilekçede bulunması zorunlu şartlar:
–Madde 4

(Değişik: 2/1/2003-4778/26 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerde, dilekçe sahibinin adı-soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması gerekir.

Gönderilen makamda hata: –Madde 5

Dilekçe, konusuyla ilgili olmayan bir idari makama verilmesi durumunda, bu makam tarafından yetkili idari makama gönderilir ve ayrıca dilekçe sahibine de bilgi verilir.

İncelenemeyecek dilekçeler: –Madde 6

Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerden;

- a) Belli bir konuyu ihtiva etmeyenler,
b) Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olanlar,
c) 4 üncü maddede gösterilen şartlardan herhangi birini taşımayanlar,

İncelenemezler.

Dilekçenin incelenmesi ve sonucunun bildirilmesi: –Madde 7

(Değişik: 2/1/2003-4778/27 md.)

Türk vatandaşlarının ve Türkiye'de ikamet eden yabancıların kendileri ve kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri konusunda yetkili makamlara yaptıkları başvuruların sonucu veya yapılmakta olan işlemin safahatı hakkında dilekçe sahiplerine **en geç otuz gün** içinde gerekçeli olarak cevap verilir. İşlem safahatının duyurulması halinde alınan sonuç ayrıca bildirilir.

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN

8. ÜNİTE

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili mercileri belirtmek ve izlenecek usulü düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun,Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır.

Görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır.

Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali genel hükümlere tabidir.

Disiplin hükümleri saklıdır.

(Ek: 2/1/2003-4778/33 md.) 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 243 ve 245 inci maddeleri ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 154 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında açılacak soruşturma ve kovuşturmalarda bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

İzin vermeye yetkili merciler:

–Madde 3

Soruşturma izni yetkisi

a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam,

b) **(Değişik:6/12/2019-7196/51 md.)** İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kaymakamlar hakkında vali,

c) Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi,

d) Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,

e) **(Değişik:6/12/2019-7196/51 md.)** (b) ve (c) bentlerindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan

f) Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

g) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/196 md.)** Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı hakkında Cumhurbaşkanı,

h) Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,

i) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında buldukları ilin valisi,

j) Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali,

Yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

ALTINCI BÖLÜM
Gençlik ve Spor Bakanlığı

Görev: –Madde 184

(1) Gençlik ve Spor Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaların tespiti amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve işbirliğini sağlamak,

b) Gençliğin ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapmak,

c) Gençlik çalışma ve projelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,

ç) Gençlik çalışma ve projeleri yapmak, bu çalışma ve projeleri desteklemek, bunların uygulama ve sonuçlarını denetlemek,

d) Spor faaliyetlerinin plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetmek, gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak,

e) Spor alanında uygulanacak politikaların tespit edilmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, teşkilatlanma, federasyonların bağımsızlığı, spor tesisleri, eğitim, sponsorluk, sporcu sağlığının korunması, uluslararası organizasyonlarla ilgili çalışmaları koordine etmek, değerlendirmek ve denetlemek,

f) Spor kuruluşlarının kurulmasına ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasları tespit etmek,

g) Gençlik ve spor kulüpleri ile başarılı sporcuları ve çalıştırıcıları desteklemek,

ğ) Yurt yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek, desteklemek ve yurt hizmetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,

h) Öğrencilere verilecek öğrenim kredisi, burs ve diğer yardımlara ilişkin hizmetleri yürütmek ve bunlara dair usul ve esasları belirlemek,

ı) Bakanlık hizmetlerini destekleyici arsa ve arazi temin etmek, bina ve tesis yapmak, yaptırmak, satın almak, kiralamak, devretmek, devralmak ve bu hizmetlerle ilgili her türlü mali ve ekonomik girişimde bulunmak,

i) Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

Teşkilat: –Madde 185

(1) Gençlik ve Spor Bakanlığı; merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur.

Hizmet birimleri: –Madde 186

(1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

a) Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü,

b) Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü,

c) Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü,

ç) Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü,

d) Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü,

e) Uluslararası Organizasyonlar ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,

f) Personel Genel Müdürlüğü,

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik ortamda veya el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yapılan resmi yazışmalara ilişkin kuralları belirlemek, bilgi veya belge alışverişini, hızlı ve güvenli bir biçimde yürütmek ve uygulama birliğini sağlamaktır.

(2) Bu Yönetmelik, bütün kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Dayanak: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı ve 7 nci maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aidiyet zinciri: Belgenin hazırlanmasından tasfiyesine kadar olan sürecini,

b) Arşiv imza: Kriptografik metodların zaman içerisinde koruyucu özelliğini yitirmesine karşı, periyodik olarak alınan zaman damgası ile korunan elektronik imzayı,

c) Belge: Herhangi bir bireysel işlemin, kurumsal fonksiyonun veya kurumsal işlemin yerine getirilmesi için alınmış ya da idare tarafından hazırlanmış; içerik, ilişki ve formatı ile ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil ederek aidiyet zincirini muhafaza eden, güvenli elektronik imza ya da el yazısıyla imzalanmış ve kayıt altına alınmış her türlü bilgiyi,

ç) Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS): Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı ta-

rafından yürütülen ve idarelerin merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatındaki birimlerinin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı Numarası ile tanımlandığı sistemi,

d) Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS): İdarelerin faaliyetlerini yerine getirirken hazırladıkları ve faaliyetlerinin delili olabilecek e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun belgelerin içerik, üstveri, format ve ilişkisel özelliklerini koruyan, belgelerin ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil eden ve aidiyet zinciri içerisindeki yönetimini elektronik ortamda sağlayan sistemi,

e) Elektronik onay: Güvenli elektronik imza kullanılmayan durumlarda paraf yerine geçecek kaydın elektronik ortamda alınmasını,

f) Elektronik ortam: EBYS içerisinde e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun olarak güvenli elektronik imza ile imzalanmış belgelerin hazırlandığı, kayıt altına alındığı, saklandığı ve gönderildiği ortamı,

g) e-Yazışma Teknik Rehberi: Elektronik ortamda yapılacak resmi yazışmalar kapsamında oluşturulan belgelerin yapısı, formatı, imzalama ve şifreleme mekanizmaları gibi teknik hususları tanımlayan ve Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından yayımlanan güncel rehberi,

ğ) Fiziksel ortam: Kağıt ortamında yapılan işlemleri,

h) Form: Biçimli belgeyi,

ı) Format: Elektronik dosya türlerini,

i) Günlük rapor: EBYS'de yapılan ekleme, değiştirme, silme, arama, görüntüleme, gönderme ve alma gibi işlemlerin hangi EBYS elemanı üzerinde ve kim tarafından gerçekleştirildiği ile işlemin gerçekleştirildiği tarih ve saat bilgisini ihtiva eden kayıtları,

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI DİSİPLİN AMİRLERİ YÖNETMELİĞİ

11.
ÜNİTE

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; Gençlik ve Spor Bakanlığında görev yapan Devlet memurlarının disiplin amirlerini belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, Gençlik ve Spor Bakanlığının merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatında 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre görev yapan Devlet memurları hakkında uygulanır.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 124 üncü maddesi ile 29/4/2021 tarihli ve 3935 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla yürürlüğe konulan Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliğinin 5 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Disiplin amirleri: –Madde 4

Bu Yönetmelik kapsamında görev yapan Devlet memurlarının disiplin amirleri Ek-1 sayılı Cetvelde gösterilmiştir.

Disipline ilişkin usul ve esaslar bakımından uygulanacak mevzuat:

–Madde 5

(1) Disipline ilişkin usul ve esaslar bakımından, 657 sayılı Kanun ile Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler:

–Madde 6

(1) 15/5/2019 tarihli ve 30775 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gençlik ve Spor Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük: –Madde 7

(1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme: –Madde 8

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gençlik ve Spor Bakanı yürütür.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak Gençlik ve Spor Bakanlığı personelinin görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik; 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak Gençlik ve Spor Bakanlığında memur olarak görev yapan personelden, 5 inci maddede sayılan kadrolara, görevde yükselme veya unvan değişikliği suretiyle asaleten atanacakları kapsar.

(2) Yurt hizmetleri müdürü, gençlik hizmetleri müdürü, spor hizmetleri müdürü ve gençlik ve spor ilçe müdürü kadrolarına yapılacak atamalarda, bu Yönetmeliğin görevde yükselme ve unvan değişikliğine ilişkin hükümleri uygulanmaz.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik; 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 10/7/2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 15/3/1999 tarihli ve 99/12647 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alt görev: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 509 uncu maddesinde yer alan hiyerarşik kademeler çerçevesinde daha alt hiyerarşi içindeki görevleri,

b) Aynı düzey görev: Hiyerarşi, görev, yetki ve sorumluluk açısından aynı hizmet grubunda ya da hizmet grubu içinde alt görev grupları olması halinde aynı alt görev grubunda gösterilen görevleri,

c) Bakan: Gençlik ve Spor Bakanını,

ç) Bakanlık: Gençlik ve Spor Bakanlığını,

d) Birim: 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan Bakanlık hizmet birimlerini,

e) Genel Müdürlük: Personel Genel Müdürlüğünü,

f) Görevde yükselme: Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen görevlere aynı veya başka hizmet grupları arasından yapılacak atamaları,

g) Görevde yükselme sınavı: Bu Yönetmelik hükümlerine göre görevde yükselmeye tabi kadrolara atanacakların belirlenmesi amacıyla yapılan yazılı ve sözlü sınavı,

ğ) Hizmet grubu: Hiyerarşi, görev, yetki ve sorumluluk açısından benzer veya aynı düzeyde unvanların bir araya getirilmesi ile oluşturulan grubu,

h) Hizmet süresi: 657 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin (B) bendine göre hesaplanan süreleri,

ı) İş günü: Ulusal bayram ile genel ve hafta sonu tatil günleri hariç, diğer günleri,

BİRİNCİ KISIM
Temel İlkeler ve Kuruluş

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam: –Madde 1

(1) Yönergenin amacı, Gençlik ve Spor Bakanlığı taşra teşkilatının kuruluşu, görevleri, çalışma usul ve esaslarını düzenlemek, personelin görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemektir.

(2) Yönerge, Gençlik ve Spor Bakanlığı taşra teşkilatını kapsar.

Dayanak: –Madde 2

(1) Yönerge, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Gençlik ve Spor Bakanlığı bölümünün 202 nci maddesi ile Ortak Hükümler bölümünün 508 inci ve 509 uncu maddeleri-ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 3

(1) Yönergede geçen;

a) Bağlı müdürlükler: 7 nci maddede sayılan müdürlükleri,

b) Bakan: Gençlik ve Spor Bakanını,

c) Bakanlık: Gençlik ve Spor Bakanlığını,

ç) Genel Müdürlük: Personel Genel Müdürlüğü,

d) Hiyerarşi: Yetki, görev ve sorumluluk açısından astlık ve üstlük ilişkisini,

e) Hizmet birimleri: Görev, yetki ve sorumlulukları bu Yönerge ile belirlenen birimleri,

f) Hizmet müdürleri: Yurt hizmetleri müdürü, gençlik hizmetleri müdürü ve spor hizmetleri müdürünü,

g) İl müdürü: Gençlik ve spor il müdürünü,

ğ) İl müdürlüğü: Gençlik ve spor il müdürlüğü,

h) İlçe müdürü: Gençlik ve spor ilçe müdürünü,

ı) İlçe müdürlüğü: Gençlik ve spor ilçe müdürlüğü,

i) Müsterek komisyon: Merkez teşkilatı ilgili hizmet birimi amiri başkanlığında oluşturulan komisyonu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Kuruluş ve Teşkilat

Teşkilat: –Madde 4

(1) Bakanlık taşra teşkilatı;

a) Gençlik ve spor il müdürlükleri ile gençlik ve spor ilçe müdürlüklerinden,

b) İl müdürlüklerine bağlı olarak kurulacak gençlik merkezi müdürlükleri, yurt müdürlükleri, sporcu eğitim merkezi müdürlükleri, Türkiye olimpik hazırlık merkezi müdürlükleri, kamp müdürlükleri ve spor tesisi müdürlüklerinden, teşekkül eder.

İl müdürlüğü: –Madde 5

(1) İl Müdürlüğü; il müdürü yönetimi ve emrinde, spor hizmetleri müdürü, gençlik hizmetleri müdürü, yurt hizmetleri müdürü ile şube müdürleri, şefler ve diğer personelden oluşur.

EKLERİN VE BAĞLAÇLARIN YAZIMI

-KEN EKİNİN YAZIMI

Büyük ünlü uyumuna uymayan bu ek in aslı "iken"dir. Getirildiği sözcüğün son sesi ne olursa olsun ince yazılır:

☛okur-ken, yazar-ken, gelir-ken, söyler-ken...

İstenildiği takdirde "iken" olarak ayrı da yazılabilir:

☛okur iken, yazar iken, gelir iken, söyler iken...

NOT

İken ünlüyle biten kelimelere ek olarak getirildiğinde başındaki "i" ünlüsü düşer ve araya "y" ünsüzü girer:

☛okulday-ken (okulda iken)

☛yoday -ken (yolda iken)

"Kİ" NİN YAZIMI

Türkçede kullanılan üç farklı "ki" vardır.

Sıfat yapan "-ki":

Eklendiği sözcüğe bitişik yazılır. Eklendiği sözcüğe aitlik anlamı katar. Cümleden çıkarıldığında anlam bozulur. Ek halindedir.

☛Alt satırdaki cümleler oldukça güzel.

☛Evdeki çiçekleri sulamalısın.

☛Akşamki düğüne hep beraber gittik.

İlgi zamiri olan "-ki":

Ek halindedir. Sözcüğe bitişik yazılır. Daima bir ismin yerini tutar ve cümleden çıkarılırsa anlam bozulur.

☛Benim kalemim bozuk, seninki sağlam. (senin kalem)

☛Sınıftaki beni beklesinler. (öğrenciler)

☛Bizimki işten ayrılmış. (kişi)

Bağlaç olan "ki"

Sözcük gruplarını ya da cümleleri anlam ilgisıyla birbirine bağlayan "ki" bağlacı her zaman ayrı yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamı bozulmaz. Yüklemden ve çekimli fiillerden sonra gelen "ki"ler daima bağlaçtır.

☛Türk dili dillerin en zenginlerindedir, yeter ki bu dil şuurla işlensin.

☛Hava o kadar güzel ki kendimi sokağa attım.

☛Sandım ki çok değer veriyor bana.

☛Bu sonuca bakarak şöyle diyebiliriz ki güzel işler başarmışız.

NOT

Dilimizde bazı sözcüklerde kullanılan "ki"ler sözcükle kalıplaşmış olduğundan sözcükten ayrı yazılmaz. (sanki, oysaki, belki, meğerki, hâlbuki, çünkü, mademki)

☛Kim bilir belki yarın belki yarından da yakın.

☛Oysaki adam hiç katil birine benzemiyordu.

Kişi ve işaret zamirlerinden sonra gelen "ki" de bağlaç olup ayrı yazılır:

☛Bizler ki o Fatih'in evlatlarıyız.

☛Vaziyet o ki bu iş olmayacak.

☛Sen ki sınıfta kaldın artık bisikleti unut.

"ki" bağlacı şüphe ve pekiştirme göreviyle de kullanılabilir:

☛Çağırsam, benimle gelir mi ki?

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911 - 1912)

Savaşın Nedenleri

- İtalya'nın sömürge elde etmek istemesi
- İtalya'nın Trablusgarp'ta bulunan petrolü ele geçirmek istemesi
- Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın ve savunmasız olması
- İtalya'nın Roma İmparatorluğu'nu yeniden kurmak istemesi
- Osmanlı Devleti'nin bölgede zayıf olması
- İtalya'nın Akdeniz Antlaşması'yla İngiltere ve Fransa'nın desteğini alması
- Savaş öncesinde İtalya ile Rusya arasında Racconigi Antlaşması'nın imzalanması

Gelişmeler

- ✓ Osmanlı Devleti bölgeye karadan ve denizden müdahalede bulunacak bir durumda olmadığı için bölgeye yalnız gönüllü vatansaver subaylar gitti.
- ✓ Mustafa Kemal, Enver Bey, Nuri Bey gibi subaylar 18 Aralık 1911'de bölgeye hareket etti.
- ✓ Mustafa Kemal "şerif" takma adıyla gazeteci kimliği altında Arap kılığına bürünerek bölgeye ulaşmayı başardı.
- ✓ Trablusgarp'ta yerel direniş, başlatan Mustafa Kemal Tobruk ve Derne'de Enver Paşa ise Bingazi'de önemli başarılar elde ettiler.
- ✓ Bu gelişmeler üzerine İtalya Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak için On İki Adayı işgal edip Çanakkale Boğazı'nı ablukaya aldı.
- ✓ Balkan Savaşlarının da başlaması üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı.
- ✓ 15 Ekim 1912'de İsviçre'nin Ouchi (Uşi) kasabasında antlaşma imzalandı.

Uşi Antlaşması (1912)

- Uşi Antlaşması ile Trablusgarp ve Bingazi İtalya'ya bırakıldı.
- Balkan Savaşları'nın çıkmasından dolayı On İki Ada ve Rodos Yunan tehlikesine karşı kısa süre için İtalya'ya bırakıldı. (İtalya 1947 Paris Antlaşması ile bu yerleri Yunanistan'a bırakmıştır.)
- Trablusgarp dini yönden Osmanlı Devleti'ne bağlı kalacaktır. Böylece Osmanlı, Trablusgarp ile kültürel bağlılığını korumak istemiştir.
- Trablusgarp ve Bingazi'nin 1909'dan beri Duyun-u Umumiye'ye olan borçlarını İtalya üstlenecek.
- Kapitülasyonların kaldırılması konusunda İtalya, Osmanlı'ya aracı olacak.

Trablusgarp Savaşı'nın Önemi

- Dünya savaş tarihinde ilk kez uçak bu savaşta İtalyanlar tarafından kullanılmıştır.
- Kuzey Afrika'daki son Osmanlı toprak parçası kaybedilmiştir.
- Enver Paşa Tüccar Hamdi Bey takma ismiyle bölgeye gitmiştir.
- Mustafa Kemal'in sömürgeciliğe karşı ilk savaşıdır.
- Bu savaş Padişah V. Mehmet (Reşat) Dönemi'nde yaşanmıştır.

BALKAN SAVAŞLARI

I. BALKAN SAVAŞI (1912 - 1913)

Savaşın Nedenler

- Fransız İhtilali'yle yayılan milliyetçilik akımı
- Rusya'nın panslavist politikası
- Reval Görüşmeleri ile İngiltere'nin Rusya'yı Balkan politikasında serbest bırakması
- Balkan devletlerinin Osmanlı'yı Balkanlardan atmak istemesi
- Kiliseler sorununun Balkan devletleri lehine çözülmesi

TEMEL BİLGİSAYAR BİLGİSİ VE OFİS PROGRAMLARI

16. ÜNİTE

ETİK, GÜVENLİK VE TOPLUM

Bilişim Teknolojileri ve İnternet Kullanımında Dikkat Edilmesi Gereken Etik İlkeler

Bilişim teknolojilerinin ve İnternet'in kullanımı sırasında uyulması gereken kuralları tanımlayan ilkelere bilişim etiği denir. Bu ilkelerin temel amacı, bilişim teknolojileri ve İnternet'i kullanan bireylerin yanlış bir davranış sergilemesine engel olarak onları güvence altına almaktır.

Bilgiyi aktaran İnternet sitesinin adresi kontrol edilmelidir. Alan adı uzantıları birçok İnternet sitesi için fikir verebilir. Örneğin;

- .com ya da .net alan adı uzantısına sahip İnternet siteleri ticari amaçlı sitelerdir.
- .gov: Devlet kurumlarının resmi sitelerinin uzantısıdır.
- .org: Ticari amacı olmayan vakıf, dernek ve organizasyonların kullandığı uzantıdır.
- .edu: Üniversite ve akademik kuruluşların siteleri için kullanılır.
- .k12: Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise gibi eğitim kurumlarına ait uzantıdır.

Bilgi Güvenliği

Kişisel ya da kurumsal düzeyde bizim için büyük önem teşkil eden her tur bilgiye izin alınmadan ya da yetki verilmeden erişilmesi, bilginin ifşa edilmesi, kullanımı, değiştirilmesi, yok edilmesi gibi tehditlere karşı alınan tüm tedbirlere bilgi güvenliği denir.

Bilgi Güvenliğine Yönelik Tehditler

Siber ortamda yaşanabilecek kötü niyetli hareketler aşağıda tanımlanmıştır:

Siber Suç: Bilişim teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilen her tür yasa dışı işlemdir.

Siber Saldırı: Hedef secilen şahıs, şirket, kurum, örgüt gibi yapıların bilgi sistemlerine veya iletişim altyapılarına yapılan planlı ve koordineli saldırıdır.

Virüsler

Bulaştıkları bilgisayar sisteminde çalışarak sisteme ya da programlara zarar vermek amacıyla oluşturur. Virüsler bilgisayara e-posta, bellekler, İnternet üzerinden bulaşabilir.

Bilgisayar Solucanları: Kendi kendine çoğalan ve çalışabilen, bulaşmak için ağ bağlantılarını kullanan kötü niyetli programlardır.

Truva Atları: Kötü niyetli programların çalışması için kullanıcının izin vermesi ya da kendi isteği ile kurması gerektiği için bunlara Truva Atı denmektedir.

Casus Yazılımlar: İnternette indirilerek bilgisayara bulaşan ve gerçekte başka bir amaç ile kullanılsa bile arka planda kullanıcıya ait bilgileri de elde etmeye çalışan programlardır.

TEMEL KAVRAMLAR

BİLGİSAYAR NEDİR?

Bilgisayarlar, yordamlar veya programlar kümesine göre görevleri ve hesaplamaları gerçekleştiren makinelerdir. 1940'larda kullanıma sunulan ilk tam elektronik bilgisayarlar, işletmek için büyük ekiplere gerek duyulan kocaman makinelerdi. Bu önceki makinelerle karşılaştırıldığında, günümüzün bilgisayarları hayret vericidir. Binlerce kat daha hızlı olmakla kalmaz, masanıza, dizinizin üzerine veya cebinize bile sığabilir.

5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU

17. ÜNİTE

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

Bu Kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Bu Kanun, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerden oluşan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrolünü kapsar.

Avrupa Birliği fonları ile yurt içi ve yurt dışından kamu idarelerine sağlanan kaynakların kullanımı ve kontrolü de uluslararası anlaşmaların hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bu Kanun sadece 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68 ve 76 78 nci maddelerine tâbidir.

Tanımlar: –Madde 3

Münhasıran bu Kanunun uygulanmasında;

a) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan, merkezî yönetim kapsamındaki kamu

idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareleri,

b) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerini,

c) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar: Bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumları,

d) Sosyal güvenlik kurumları: Bu Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan kamu kurumlarını,

e) Mahallî idare: Yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri,

f) Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

g) Kamu kaynakları: Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri,

h) Kamu gideri: Kanunlarına veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

i) Kamu geliri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

6245 SAYILI HARCIRAH KANUNU

18.
ÜNİTE

KISIM I Umumi Hükümler

Kanunun şümulü: –Madde 1

a) Umumi Muvazeneye dahil dairelerle mülhak ve hususi bütçeli idareler (Köy bütçeleri hariç) ve bunlara bağlı sabit ve mütedavil sermayeli müesseseler;

b) (Değişik: 25/6/1958-7145/1 md.) Hususi kanunlarla kurulmuş banka ve teşekküller; (Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı, Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı ve Türk Havayolları Anonim Ortaklığı hariç);

c) Yukarıdaki (a) ve (b) fıkralarında yazılı daire, idare, banka, teşekkül ve müesseselerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları teşekkül ve müesseseler;

Tarafından ödenecek harcırah bu kanun hükümlerine tabidir.

Reisicumhurun seyahat masrafları:

–Madde 2

Reisicumhurun memleket iç ve dışındaki seyahatleri dolayısıyla vakı bircümle masrafları bu kanun hükümlerine tabi tutulmaksızın ödenir.

Tarifler: –Madde 3

Bu Kanunda geçen;

a. Harcırah: Bu Kanuna göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını;

b. Kurum: 1 nci maddede sayılan daire, idare, banka, teşekkül ve müesseseleri;

c. Memur: Personel kanunları hükümlerine göre aylık alan kimseleri (Yardımcı hizmetler sınıfına dahil personel hariç);

d. Hizmetli: Personel kanunlarına göre yardımcı hizmetler sınıfına dahil personeli, kurumlarda yalnız ödenek mukabili çalışanlarla kurumlarda çalıştırılan tarım ve orman işçilerini ve iş kanunlarına göre işçi sayılan kimseleri;

e. Aile fertleri: Memur ve hizmetlinin, harcırah verilmesini gerektiren olay sırasında evlilik bağıyla bağlı olduğu eşi ile bakmakla yükümlü olduğu usul ve furuu ve erkek ve kız kardeşlerini;

f. Bagaj: Memur ve hizmetlinin mensup olduğu kuruma veya şahsına ait olup, resmi vazife için kullanılabilecek eşya ile yolcunun bu seyahati için ihtiyacı bulunan şahsi eşyasından mutaat surette taşınması mümkün olanları;

g. Memuriyet mahalli: (Değişik: 10/9/2014-6552/89 md.) Memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgâhının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin götürüldüğü, büyükşehir belediyelerinin olduğu illerde ise il mülki sınırları içinde kalmak kaydıyla memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgâhının bulunduğu ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler ile belediye sınırları dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu yerlerin devamı niteliğindeki mahaller ve kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerleri;

h. Başka yer: Yukarıda (g) fıkrasında yazılı memuriyet mahalli dışındaki yerleri;

İfade eder.

Harcırah verilecek kimseler: –Madde 4

Bu Kanunda belirtilen hallerde;

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler**BİRİNCİ BÖLÜM**
Uygulama İlkeleri**Amaç:** –Madde 1

Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tâbi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:

a) (Değişik: 1/6/2007-5680/1 md.) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler.

b) (Değişik: 30/7/2003-4964/1 md.) Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri.

c) (Değişik: 30/7/2003-4964/1 md.) Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar.

d) (Değişik: 12/6/2002-4761/10 md.) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler.

e) (Değişik: 13/2/2011-6111/176 md.) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları şirketlerin yapım ihaleleri.

Ancak, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bu Fonun hisselerine kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankalar, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ve bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları şirketler (e) bendinde belirtilen yapım ihaleleri hariç) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır.

1. Örnek Soru**4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre Kapsam bakımından;**

- I. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler.
- II. Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri.
- III. Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (meslekî kuruluşlar ve vakıf yükseköğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar.

Belirtilen idarelerin hangilerinin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I-II E) I-II-III

Cevap E

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

Kapsam ve istisnalar: –Madde 2

(1) Bu Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

(2) Ancak aşağıda belirtilen faaliyetler ve kişiler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz:

a) Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri işyerlerindeki hariç Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri.

b) Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri.

c) Ev hizmetleri.

ç) Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar.

d) Hükümlü ve tutuklulara yönelik infaz hizmetleri sırasında, iyileştirme kapsamında yapılan işyurdu, eğitim, güvenlik ve meslek edindirme faaliyetleri.

e) (Ek: 10/9/2014-6552/15 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 14/5/2015 tarihli ve E.: 2014/177, K.: 2015/49 sayılı Kararı ile.)

Tanımlar: –Madde 3

(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) **Bakanlık:** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

b) **Çalışan:** Kendi özel kanunlarındaki statüsüne bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişiyi,

c) **Çalışan temsilcisi:** İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışanı,

ç) **Destek elemanı:** Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi,

d) **Eğitim kurumu:** İş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin eğitimlerini vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarını, üniversiteleri ve Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketler tarafından kurulan müesseseleri,

e) **Genç çalışan:** Onbeş yaşını bitirmiş ancak onsekiz yaşını doldurmamış çalışanı,

f) **İş Güvenliği Uzmanı:** (Değişik: 12/7/2013-6495/101 md.) Usul ve esasları yönetmelikle belirlenen, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip, Bakanlık ve ilgili kuruluşlarında çalışma hayatını denetleyen müfettişler ile mühendislik veya mimarlık eğitimi veren fakültelerin mezunları ile teknik elemanı,

g) **İş kazası:** İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olayı,

6222 SAYILI SPORDA ŞİDDET VE DÜZENSİZLİĞİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUN

21.
ÜNİTE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Kanunun amacı; müsabaka öncesinde, esnasında veya sonrasında spor alanları ile bunların çevresinde, taraftarların sürekli veya geçici olarak gruplar halinde buldukları yerlerde veya müsabakanın yapılacağı yere gidiş ve geliş güzergâhlarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesidir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Kanun; müsabaka öncesinde, esnasında veya sonrasında, spor alanları ile bunların çevresinde, taraftarların sürekli veya geçici olarak gruplar halinde buldukları yerlerde veya müsabakanın yapılacağı yere gidiş ve geliş güzergâhlarında, takımların kamp yaptığı yerlerde uygulanacak güvenlik önlemlerini, şike, teşvik primi ve diğer yasak fiil ve davranışları, bunlara uygulanacak yaptırımları, spor kulüplerinin, spor kulübü yöneticilerinin, sporcularının ve diğer görevlilerinin, genel kolluk veya özel güvenlik görevlilerinin, hakemlerin, taraftarların, taraftar derneklerinin, taraftar temsilcilerinin, spor federasyonlarının, yazılı veya görsel ya da işitsel kitle iletişim kuruluşları ile mensuplarının ve diğer ilgili kişi ve kurumların spor müsabakalarında şiddet ve düzensizliğin önlenmesine ilişkin hususlardaki görev ve sorumluluklarını kapsar.

Tanımlar: –Madde 3

(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Federasyonlar: Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren federasyonları, bağımsız spor federasyonlarını ve Türkiye Futbol Federasyonunu,

b) (Değişik:4/7/2019-7182/1 md.) Bakanlık: Gençlik ve Spor Bakanlığını,

c) İl spor güvenlik kurulu: Her ilde oluşturulan spor güvenlik kurulunu,

ç) İlçe spor güvenlik kurulu: Spor kulübü bulunan ilçelerde oluşturulan spor güvenlik kurulunu,

d) Merkezi spor güvenlik birimi: Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan ilgili birimi,

e) Müsabaka güvenlik amiri ve yardımcısı: Spor alanlarında güvenliğin sağlanması amacıyla mülki idare amiri tarafından görevlendirilmiş kolluk amirini ve yardımcılarını,

f) Müsabaka alanı: (Değişik:4/7/2019-7182/1 md.) Spor müsabakalarının yapıldığı alanlarda müsabakanın yapıldığı yer ile sporculara ve görevlilere tahsis edilmiş yerleri,

g) Spor alanı: Spor müsabakalarının veya antrenmanların gerçekleştirildiği alanlar ile seyircilere ait seyir alanları, özel seyir alanları, sporculara ait soyunma odası ve bu Kanunun uygulanması kapsamında spor yapmaya elverişli alanları, müsabaka öncesinde, esnasında veya sonrasında taraftarların sürekli veya geçici olarak gruplar hâlinde toplandıkları yerleri, müsabakanın yapılacağı yere gidiş ve geliş güzergâhları, takım veya taraftarların toplu olarak seyahat ettikleri araçları ya da takımların kamp yaptığı yerleri,

ğ) Spor güvenlik birimi: Sorumluluk alanlarına göre il ve ilçe emniyet müdürlükleri veya jandarma komutanlıkları tarafından kurulan ilgili birimi,

h) Spor kulübü: Belirli kurallara göre kurulan, amatör veya profesyonel spor dallarında faaliyette bulunan kuruluşu,

ı) Spor müsabakası: Federasyonların düzenlediği veya düzenlenmesine izin verdiği ya da katkıda bulunduğu her türlü sportif karşılaşma ve yarışmayı,

i) Taraftar derneği: Her ne ad altında olursa olsun, bir spor kulübünü desteklemek amacıyla kurulan derneği,

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, ilgili spor dalına performans ve/veya rekreatif amaçlı katılan her yaştaki bireylerin eğitiminde görev alacak antrenörlerin eğitimi ve görev alanları ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, spor federasyonlarının antrenör eğitim programları ile bu programların uygulanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun Ek 9 uncu maddesinin onyedinci fıkrası ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 189 uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Antrenör: Gençlik ve Spor Bakanlığı ve ilgili spor federasyonlarından alınan antrenörlük belgesine sahip kişiyi,

b) Antrenörlük belgesi: İlgili spor dalında kademeler itibarıyla verilen belgeyi,

c) Antrenör eğitim programı: Kademeler itibarıyla temel eğitim ve uygulama eğitiminden oluşan programı,

ç) Antrenör eğitim talimatı: Bu Yönetmelikte belirlenen usul ve esasların uygulanmasına ilişkin uluslararası federasyonların belirlediği eğitim kriterleri de dikkate alınmak suretiyle, ilgili fede-

rasyon tarafından hazırlanıp Bakanlık tarafından onaylanarak yürürlüğe giren talimatı,

d) Bakan: Gençlik ve Spor Bakanını,

e) Bakanlık: Gençlik ve Spor Bakanlığını,

f) Eğitici: Antrenör eğitim programında görev yapmak üzere Bakanlık tarafından görevlendirilen kişiyi,

g) Eğitim kurumu: Antrenör eğitim programında görev yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen kurum veya kuruluşu,

ğ) Federasyon: 3289 sayılı Kanun kapsamında kurulan spor federasyonlarını,

h) Gelişim semineri: Antrenörlerin bilimsel ve teknik kapasitelerini artırmaya yönelik eğitim faaliyetlerini,

ı) Modül: Temel eğitimde derslerin oluşturduğu program birimini,

i) Protokol: Antrenör eğitim programı kapsamında yetkilendirilecek kurum ve kuruluş ile yapılacak sözleşmeyi,

j) Sezon: İlgili federasyon talimatlarında spor dalı faaliyetleri için belirlenen tarih aralığını,

k) Sınav komisyonu/komisyonları: Sınav Kurulu tarafından antrenör eğitim programı sınavlarına ilişkin iş ve işlemleri yerine getirmekle görevlendirilen komisyon/komisyonları,

l) Sınav Kurulu: Temel eğitim ve uygulama eğitimi sınavını yürütmekle görevli kurulu,

m) Temel eğitim: Kademeler itibarıyla antrenör eğitim programı kapsamında yapılan teorik eğitimi,

n) Temel eğitim sınavı: Kademeler itibarıyla antrenör eğitim programı kapsamında yapılan temel eğitim sınavını,

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim ve öğretim kurumlarının yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetlerinin planlanması, yürütülmesi, yarışmalara ait araç, gereç ve benzeri ihtiyaçların sağlanması ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim ve öğretim kurumlarının yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetleri ve oyun yolu ile beden eğitimi etkinliklerinin planlanması ve düzenlenmesini kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 189 uncu, 507 nci ve 508 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Antrenör: Gençlik ve Spor Bakanlığı ve ilgili spor federasyonlarından alınan antrenör belgesine sahip kişiyi,

b) Bakanlık: Gençlik ve Spor Bakanlığını,

c) Çalıştırıcı: Bu Yönetmelik kapsamında ilgili spor dalında, öğrenci sporcuyla eğiten, yetiştiren ve çalıştıran kişiyi,

ç) Federasyon: Bakanlığa bağlı federasyonlar ile bağımsız spor federasyonlarını,

d) Fiziksel etkinlik ve oyun: Temel spor eğitimi çerçevesinde performans ve rekabete dayalı ol-

mayan, bir sonraki eğitim düzeyine hazırlamayı amaçlayan çok yönlü fiziksel ve oyunsal etkinlikleri,

e) Genel Müdür: Spor Hizmetleri Genel Müdü-rünü,

f) Genel Müdürlük: Spor Hizmetleri Genel Mü-dürlüğünü,

g) ISF: Uluslararası Okul Sporları Federasyo-nunu,

ğ) İdareci: Bu Yönetmelik kapsamında düzenlenecek yarışmalarda kafileden sorumlu kişiyi,

h) İl müdürü: Gençlik ve spor il müdürünü,

ı) İl müdürlüğü: Gençlik ve spor il müdürlüğünü,

i) İl tertip komitesi: İl okul sporları organizas-yon tertip komitesini,

j) İlçe müdürlüğü: Gençlik ve spor ilçe müdür-lüğünü,

k) İlçe tertip komitesi: İlçe okul sporları orga-nizasyon tertip komitesini,

l) Kademe: Okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve dengi eğitim ve öğretim kurumlarından her birini,

m) Kategori: Öğrenci sporcunun cinsiyeti ve belirlenen yaş aralığını,

n) Lisans: Okul spor yarışmalarına katılacak öğrenciler için Bakanlık spor bilgi sistemi üze-rinden elektronik ortamda düzenlenen doğrula-nabilir kodlu belgeyi,

o) Okul: Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim ve öğretim kurumlarını,

ö) Oyuncu: Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eği-tim ve öğretim kurumları arasında düzenlenen fiziksel etkinlik ve oyunlara katılmak üzere oyun kartı verilen öğrencileri,

p) Oyun kartı: Fiziksel etkinlik ve oyunlara katılacak öğrenciler için Bakanlık spor bilgi sistemi

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, sporcuların lisans, vize ve transfer ile ilgili iş ve işlemlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik, sporcuların lisans, vize ve transfer ile ilgili iş ve işlemlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik, 28/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 22 nci maddesi ile 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 189 uncu maddesinin birinci fıkrasının (o) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakan: Gençlik ve Spor Bakanını,
- b) Bakanlık: Gençlik ve Spor Bakanlığını,
- c) Dönüşüm işlemi: Sporcu lisansında yer alan lisans türünün ferdi lisans veya kulüp lisansı olarak değiştirilmesini,
- ç) Federasyon: 3289 sayılı Kanun kapsamında kurulan spor federasyonlarını,
- d) İl müdürlüğü: Gençlik ve spor il müdürlüğünü,
- e) İlçe müdürlüğü: Gençlik ve spor ilçe müdürlüğünü,
- f) Lig: Takım sporlarında kulüp takımlarının karşılıklı müsabaka oynamak suretiyle katıldıkları yarışma grubunu,

g) Lisans: Spor yapmaya ve yarışmalara katılmaya ilişkin verilen izin belgesini,

ğ) Sağlık raporu: Spor yapmaya ve yarışmalara katılmaya elverişliliği tevsik eden belgeyi,

h) Sezon: İlgili federasyon talimatlarında belirlenen tarih aralığını,

ı) Spor kulübü: Bakanlık tarafından spor kulübü olarak tescili yapılan derneği,

i) Sporcu: Lisans verilen kişiyi,

j) Sporcu kartı: Kişinin, zihinsel ve fiziksel gelişimini sağlamak ve eğlenmek amacıyla spor yaptığını gösteren belgeyi,

k) Sporcu lisansı: Sporcunun, spor dalı faaliyetlerine ve yarışmalara katılabilmesine imkân veren izin belgesini,

l) Talimat: Sporcu lisansı, vize ve transfer talimatını,

m) Transfer: Sporcu lisansında yer alan kulüp adı kaydının başka bir kulüp adına değiştirilmesi işlemini,

n) Üst lig: Federasyon tarafından ulusal düzeyde düzenlenen ligi,

o) Vize: Sporcunun, ilgili sezon için federasyon faaliyetlerine katılabilmesine imkân veren izin işlemini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisans, Türleri ve Dönüşüm İşlemleri

Lisans: –Madde 5

(1) Sporcuların, spor yapabilmeleri ve yarışmalara katılabilmeleri için lisans sahibi olmaları gerekir. Lisans, sporcu lisansı veya sporcu kartı olmak üzere iki şekilde düzenlenebilir:

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç: –Madde 1

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; Merkez Spor Disiplin Kurulu ve il spor disiplin kurullarının oluşumu, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını, disiplin ihlalinin oluşturduğu fiilleri, bunların cezalarını ve cezaların infazlarını belirlemektir.

Kapsam: –Madde 2

(1) Bu Yönetmelik;

a) Bakanlık tarafından Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim ve öğretim kurumları arasında yurt içinde düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde meydana gelen disiplin ihlallerini,

b) İl müdürlüklerince düzenlenen veya izin verilen müsabaka ve faaliyetlerde meydana gelen disiplin ihlallerini,

c) Bakanlığa bağlı federasyonlar tarafından il müdürlükleri ile koordineli bir şekilde düzenlenen veya bu federasyonlarca düzenlenen ya da izin verilen müsabaka ve faaliyetlerde meydana gelen disiplin ihlallerini,

ç) İl müdürlükleri ile bağımsız spor federasyonlarınınca il düzeyinde birlikte düzenlenen müsabaka ve faaliyetlerde meydana gelen disiplin ihlallerini,

d) Merkez Spor Disiplin Kurulu ile il spor disiplin kurullarının başkan ve üyelerinin spor ahlakına ve disiplinine aykırı davranışlarına ilişkin disiplin ihlallerini,

ve bu disiplin ihlallerine uygulanacak disiplin cezalarını kapsar.

(2) Bağımsız spor federasyonlarının faaliyet programında yer alan veya bunlardan izin alınmak suretiyle düzenlenen müsabaka ve faali-

yetler ile 5/5/2009 tarihli ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında Türkiye Futbol Federasyonunca düzenlenen futbol müsabaka ve faaliyetleri bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak: –Madde 3

(1) Bu Yönetmelik; 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 11 inci maddesi ve ek 9 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrası ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 212 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar: –Madde 4

(1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Bağımsız spor federasyonu: 3289 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesine göre kurulan bağımsız spor federasyonlarını,

b) Bağlı federasyon: Bakanlığa bağlı spor federasyonlarını,

c) Bakan: Gençlik ve Spor Bakanını,

ç) Bakanlık: Gençlik ve Spor Bakanlığını,

d) Disiplin kurulları: Merkez Spor Disiplin Kurulu ile il spor disiplin kurullarını,

e) Federasyon: Bakanlığa bağlı federasyonlar ile bağımsız spor federasyonlarını,

f) İl müdürlüğü: Gençlik ve spor il müdürlüklerini,

g) İl müdürü: Gençlik ve spor il müdürlerini,

ğ) Kişi: Federasyon başkanı ile yönetim, denetim ve disiplin kurulu üyeleri, sporcu, kulüp yöneticisi, kulüp görevlileri, müsabaka görevlileri ve bu Yönetmelik kapsamındaki müsabaka ve faaliyetlerle ilgili diğer gerçek kişileri,

h) Kulüp görevlisi: Sporcular haricinde, spor kulübü bünyesinde yer alan teknik direktör, ant-

SPOR BİLİMİNE GİRİŞ

26. ÜNİTE

SPOR BİLİMLERİ İLE İLGİLİ KAVRAMLAR

Beden Eğitimi

Wuest ve Bucher'e göre, beden eğitimi "fiziksel etkinliklerin kullanıldığı eğitimsel bir süreç olduğu kadar, bireylerin gereksinim duyduğu tutum, bilgi ve becerilerin optimal düzeyde gelişmesine de katkıda bulunan" bir süreçtir.

Pangrazi ve Dauer de, beden eğitimi "çocukların bütün olarak büyüme ve gelişmesine hareket deneyimleri aracılığıyla katkıda bulunan genel eğitim programlarının bir parçası" olarak tanımlanmaktadır.

Amerika Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Birliği'ne (NASPE) göre beden eğitimi, "Çocuk ve yetişmekte olan gençlerin bilişsel, sosyal ve fiziksel gereksinmelerini karşılamak için hazırlanmış bireysel ve grup içerisindeki hareket yaşantılarını kapsayan bir etkinliktir".

Bu tanımlardan anlaşıldığı gibi, beden eğitimi bireyin fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel yönlerden gelişmesini sağlayan etkinlikler toplamıdır. Bu anlamda beden eğitimi, sadece bireylerin bir bütün olarak gelişmesine değil, aynı zamanda bireylerin oluşturduğu ve içinde yaşadıkları toplumun gelişmesine de katkı sağlamaktadır.

Aktif Yaşam

Aktif yaşam; bireyin fiziksel, sosyal ve zihinsel olarak sağlıklı bir şekilde hayatını devam ettirebilmesidir. Çocuklara bilgi, beceri, davranış, yetenek ve aktif **bir yaşam** tarzına sahip olma isteği kazandırmak ve geliştirmek için yardım etmeyi amaçlar. Beden eğitimi ve spor eğitiminin önemli amaçlarından biri de çocukları aktif **bir yaşam** tarzı geliştirmeye doğru eğitmektir. Çocuklar sadece öğretmen eğitim verdiği zaman değil, normal yaşam tarzlarının bir parçası

olarak da aktif olmalıdırlar. Aktif yaşam; fiziksel etkinliklere katılım ile gerçekleşir.

Hareket ve Hareket Eğitimi

Hareket, vücudun herhangi bir bölümündeki gözle görülür değişim pozisyonu, vücudun konum değiştirmesidir. Başka bir deyişle, hareket, bir kişiye ya da belirli bir noktaya göre yer değiştirmek olarak tanımlanabilir. Hareket eğitimcileri, hareket kavramını organize olmuş hareketler serisi olarak tanımlamaktadır. Hareketsizlik ise, bir nesnenin konumunun bir çizgiye ya da bir yüzeye göre sabit kalması halidir.

Hareket eğitimi; uygulama, oyun, spor, atletizm, yüzme, jimnastik, dans kullanımlarını ve bunların anlamlarını araştırmaya; bunların birbirlerine veya gruplara olan etkilerini anlamaya çalışan akademik bir disiplindir.

TEMEL HAREKET BECERİLERİ

Lokomotor Beceriler

Lokomotor beceriler; vücudun zemindeki belirli bir noktadan bir başka yere doğru hareketidir. Büyük kas becerileri denge/kararlılık becerileri ile birlikte gelişir. Lokomotor becerilerinin etkili formalarına geçmeden önce, denge becerilerinin temel yönleri üzerinde ustalaşmak gerekir. Lokomotor beceriler şunlardır:

- Yürüme
- Sekme
- Koşma
- Tırmanma
- Atlama
- Kayma
- Sıçrama
- Sürünme
- Uçma

Non-Lokomotor Beceriler

Non-lokomotor beceriler; bireyin, bulunduğu zemin üzerinde dengesini yerçekimine karşı koruma yeteneğidir. Denge/kararlılık, insan ha-

PSİKOLOJİ

Psikoloji, Wilhelm Wundt'un (Vilhelm Vund) 19. yüzyılın sonunda yaptığı araştırmalarla bir bilim dalı olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Psikoloji, genel olarak davranış bilimi olarak tanımlanır. İnsan ve hayvanların bilişsel, duygusal ve davranışsal özelliklerini bilimsel olarak inceler. Psikoloji jest, konuşma ve fizyolojik değişiklikler gibi doğrudan gözlemlenebilir davranışlar ile düşünce ve rüyalar gibi doğrudan gözlenemeyen davranışlarla ilgilenir.

İnsan davranışlarının değişik ortamlarda farklılık göstermesi psikoloji biliminin de farklı alt dallara ayrılmasına neden olmuştur.

PSİKOLOJİ BİLİMİNİN ALT DALLARI

1. Klinik ve Danışmanlık Psikolojisi

Psikolojinin en geniş uzmanlık alanıdır. Bireylerin duygu, düşünce ve davranış olarak çevreleriyle daha uyumlu ilişki kurmalarını sağlar. Bu ilişkiler zedelendiğinde ortaya çıkacak olan ruhsal bozukluklara tanı koyar ve bu bozuklukları psikoterapi ile tedavi etmeye çalışır.

2. Eğitim-Okul Psikolojisi

Eğitim- okul psikolojisi öğrencilerin eğitim ortamlarından en üst düzeyde yararlanabilmesi için eğitim ortamlarının düzenlenmesi, öğrencileri tanıma tekniklerinin kullanılması, hafif düzeyde uyum sorunları olan öğrencilere danışmanlık hizmeti verilmesi gibi konularla ilgilenir. Öğrencilerle bire bir uğraşmak yerine öğretmen ve idarecilere yol gösteren bir hizmet türüdür.

3. Deneysel Psikoloji

Davranışın temel ilkelerini bulma ve davranışı anlama gibi konularla ilgilenir. Çalışma alanı genellikle duyum ve algı, öğrenme ve bellek, güdü

ve duygu ile davranışın fizyolojik temelleri gibi konulardır.

4. Endüstri ve Örgüt Psikolojisi

Psikoloji ilkelerinin işletmelerde, endüstri alanlarında ve hizmet alımlarında personel seçmek ve personeli uygun işe yerleştirmek için kullanıldığı uygulama alanıdır.

5. Gelişimsel Psikoloji

Bireyin anne rahminden ölümüne kadar geçen süre içinde yaşa bağlı olarak görülen davranış değişikliklerini inceler. Özellikle gelişimin en hızlı olduğu çocukluk dönemiyle ilgilenir.

6. Sosyal Psikoloji

Bireyler arası etkileşim, bireylerin birbirlerini algılayışı, birbirlerine karşı tutumları, buldukları ortama uyma ve karşısındakine itaatleri, sosyal normlar ve bireyleri ikna etme gibi konuları ayrıntılı olarak inceler.

7. Spor Psikolojisi

Spor psikolojisi, psikolojinin ilke ve kurallarının spor ortamına uygulanmasıdır. Egzersiz psikolojisi ise insanların egzersize katılma, egzersizi devam ettirme ya da bırakma nedenlerini araştıran alan olarak kabul edilmektedir. Özellikle spor psikolojisi alanı performansa destek vermek amacıyla kendi içinde çeşitli çalışma alanlarına ayrılmıştır.

Spor psikolojisinin klinik yönü, spor ortamında yaşanan klinik sorunlarla uğraşıp çözüm üretmek için çalışır. Spor psikolojisinin eğitsel yanı ise klinik sorunlar dışında sporcuların nasıl motive olacaklarıyla, stres ve kaygıyla nasıl baş edebileceklerinin öğretilmesiyle uğraşır.

SOSYOLOJİNİN TANIMI

Toplumsal gelişmelerin oluşturduğu sorunların bilimsel yöntem kullanılarak yanıtlanma çabası, sosyoloji bilimini (toplum bilim) doğurmuştur. Auguste Comte (Ogüst Komt), toplumun bilimsel olarak incelenmesini sosyoloji olarak adlandıran ilk düşündürüdür ve bu nedenle sosyolojinin isim babası olarak bilinir.

Sosyolojinin inceleme alanı sosyal yaşamdır. Sosyoloji, bilim olarak bireylerle değil, bireylerin toplum içindeki sosyal açıdan standartlaşmış tavır ve eylemleriyle ilgilenir.

Sosyoloji; toplumdaki grupları, kurumları ve her ikisi arasındaki ilişkileri ele alan bir bilimdir. Toplumdaki olay ve olguları ele alırken sporu da inceleme konusu yapar.

SOSYOLOJİDE TEMEL KAVRAMLAR

Bir bilim dalı için belki de en önemli şeylerden biri kendine has bir dil ve kavramların varlığıdır. Kavramlar bize bilimin etkinlikte bulunduğu alanı ve sınırlarını anlayarak ve açıklamamızı sağlar. Bu anlamda sosyolojide de bazı temel kavramların bilinmesi gerekir.

a) Sosyal İlişki

Sosyal ilişkiler, toplumu meydana getiren en önemli öğelerdir. Sosyal ilişki; iki ya da daha fazla bireyin kendi aralarında veya kendi dışındaki birey ve grupların çeşitli davranış şekillerini, beklentilerini hesaba katarak sürdürdüğü etkileşimdir.

b) Sosyal Mesafe

Sosyal mesafe, belirli bir sosyal sınıfa mensup olan herhangi bir bireyin diğer sınıflarla ve o sınıflara mensup olan gruplar ve bireylerle olan hiyerarşik ilişkilerini gösterir.

c) Sosyalleşme

Birey, davranışlarının büyük çoğunluğunu toplumda öğrenir. Bireylerin, yaşadığı toplumun kültürünü öğrenmesine sosyalleşme süreci denir.

ç) Sosyal Norm

Spor karşılaşmalarında yer, zaman ve kurallar belirli olmak zorundadır. Bir spor müsabakasında oyuncuların ve izleyicilerin de uymaları gereken belirli kurallar vardır. Bu kurallar bütünü aynı zamanda norm olarak ifade edilir. Söz gelimi centilmenlik yazılı olmayan bir normdur.

d) Sosyal Grup

Bireyler bir araya gelerek toplumu oluştururlar. Toplum sadece fiziksel olarak bir araya gelmiş bireyler topluluğu değildir. Bireyler arasındaki ekonomik, duygusal, hukuksal ve entelektüel ilişkileri de içinde barındırır.

e) Sosyal Rol

Sosyal rol, grup veya toplum içindeki bireylerin sınırları belirlenmiş olarak oynadıkları bir oyundur. Bireyler birden fazla role sahip olabilirler. Bir bireyin hem annelik hem de sporcu rolüne sahip olması bu duruma bir örnektir.

f) Sosyal Statü

Statü, bireyin toplum içindeki mevkisi veya konumudur. Bireyin toplum içinde sahip olduğu sosyal pozisyonunu belirler. Bireyin sahip olduğu roller içinde en belirgin olanıdır.

SOSYOLOJİNİN ALANLARI

Toplumsal yaşam; ekonomi, teknoloji ve kültürel yönlerden gelişip çeşitlendikçe toplum bilimi, yeni uzmanlık alanlarına gereksinim duymuştur. Oluşan bu yeni uzmanlık alanları sosyolojinin temel bilgilerini kullanır. Özellikle toplumsal so-

TÜRK SPOR TARİHİ

29. ÜNİTE

- İlk insanın hayvanlarla ve kendi cinsinden olanlarla girdikleri mücadele sonrasında ilk olarak gerçekleştirdiği eylem kendi fiziksel gücünü kullanmayı öğrenmesidir. Bu da ilk insanın bilinçsiz olarak yaptığı güreşin ortaya çıkmasını sağlamıştır.
- İlk insan yapmış olduğu bu mücadelesini silahsız olarak gerçekleştirdiğinden dolayı savunma ve saldırı aracı olarak sadece ellerini ve kollarını kullanmıştır.
- İlk insanın yürüme, koşma, atlama ve tırmanma hareketlerini beslenme ve tehlikelerden korunmak amaçlı yaptığı bilinmektedir. Bu da atletizm ve dağcılık gibi sporların ortaya çıkmasına neden olmuştur.

BEDEN EĞİTİMİ VE SPORUN TARİHSEL GELİŞİMİ

Eğitim tarihi içerisinde birçok çalışma göstermektedir ki; beden eğitimi her zaman gündemde olmuş ancak çeşitli önem dereceleriyle değerlendirilmiştir. Yunanistan'ın klasik çağlarında, beden ve aklın uyumu Yunan vatandaşlarının eğitiminde vurgulanmıştır.

- 14. yüzyılda Avrupa'da başlayan Rönesans ve Hümanizm hareketleri beden eğitimi etkinliklerinde birçok yeniliği beraberinde getirmiştir.
- Yeniçağda ruh ve beden dengeli bir şekilde geliştirilmesi ve beden eğitimi düşüncesinin ağırlık kazanmaya başlaması, Fransız düşünür J.J. Russo ile bir felsefe olarak tüm Avrupa'da kabul görmüş, 1400-1500 yılları arasında Avrupa'da beden eğitimi okul programlarında yer almıştır.
- Tarihte bilinen ilk biçimsel spor örgütü, okullar arası yarışlar düzenlemesi için Japonya imparatorunun 1603 yılında kurduğu yüzme federasyonudur.
- Bilinen ilk yazılı spor kuralları İ.Ö. 900'lerde Theseus tarafından Atina'da güreş, ilk çağ-

daş spor kuralları da 1867'de Chambers tarafından İngiltere'de (Queensberry Kuralları) boks gibi temas sporları için konulmuştur.

- 1776-1777 yıllarında Johan Friedrich Simon ilk Alman jimnastik öğretmeni olarak Yunan jimnastiğinin müfredat programlarına alınmasını sağlamış ve bir takım jimnastik araçlarının yapılmasında da yararlı olmuştur.
- 1778-1793 yıllarında İsviçreli Johan Jacob Du Toit yeni bir araç olarak eğik merdiveni okula sokmuştur.
- 1785 yılında Ch.Fr. Wolke jimnastikte komut sisteminin ilk uygulayan kişi olmuştur.
- 1793 yılında Johan Christian Friedrich Guts-muths cimnastikte bir çığır açan "Gençlik için Cimnastik" adlı eseri yayımladı.
- Alman Jimnastiği'nin en önemli isimlerinden birisi Friedrich luding Jahn (1778-1852) bugünkü artistik jimnastiğin temelini atmıştır.
- Türklerde Beden eğitimi dersi ilk defa Emrullah Efendi (1858-1914) tarafından beden eğitimi ve spor adı altında öğretmen okullarında, sultanilerde ve liselerde uygulanmaya başlanmıştır.
- Beden eğitiminin çağdaş anlamda ülkemize girmesinde ve beden eğitiminin yaygınlaştırılması ile okulların her türünde uygulama deneyimine sokulmasında Türk spor adamı Selim Sun Tarcan'ın büyük katkıları vardır.

İLK ÇAĞLARDA SPOR

Vücut kültürü ile ilgili etkinliklerin tarih çağlarına rastlayan ilk izlerini hemen hemen bütün uygarlıkların beşiği sayılabilecek olan Asya'nın Orta ve Ön Asya coğrafi bölümlerinde bulmak olanaklıdır.

Asya'da binlerce yıl önce kurulmuş ve kökleşmiş Türk, Çin ve Hint kültürüne rastlanmıştır.

Nehir uygarlığı olarak Nil vadisinde Mısır, Mezopotamya da ise Sümer, Asur- Babil uygarlıkları,

SAĞLIK NEDİR?

Genel olarak sağlık, hasta ya da engelli olmama durumudur. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) kuruluş tüzüğünde sağlık şu şekilde tanımlanmıştır: "Sağlık" yalnızca hastalık ya da engelliliğin olmayışı değil, bedensel, ruhsal ve sosyal yönden tam iyilik hâlidir.

"Hastalık" ise insan vücudunun çeşitli nedenlerle bedensel, sosyal ve ruhsal yönden dengesinin bozulmasıdır.

Sağlıklı olmak ve sağlıklı kalmak temel bir insanlık hakkıdır.

Sağlık hakkı; kişinin toplumdaki ve devletten sağlığının korunmasını, gerektiğinde tedavi edilerek iyileştirilmesini isteyebilmesi ve toplumun sağladığı imkânlardan faydalanabilmesidir. Sağlık hakkı ilk olarak 1946'da Dünya Sağlık Örgütü Tüzüğü'nde yer almıştır. Sonra 1978'de Alma Ata Bildirgesi'nde, 1998'de de Dünya Sağlık Örgütü'nce kabul edilen Dünya Sağlık Bildirgesi'nde tekrarlanmıştır. Sağlık hakkının esasları, kanunla düzenlenir.

1982 Anayasası'nın 56. maddesinde "Sağlık Hizmetleri ve Çevrenin Korunması" başlığı altında;

- Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.
- Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir.
- Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.

- Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.
- Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir, denilmektedir.

Sağlığın Sosyal Belirleyicileri

Eğitim durumu: Bireylerin sağlıklı olma, sağlığını koruma konusunda bilinçli davranmasını sağlar

Ekonomik koşullar: Yeterli ve dengeli beslenme, iyi eğitim alma, sağlıklı yaşam alanları oluşturma gibi durumlar ekonomik yönden refah içinde olan toplumlarda diğer toplumlara göre daha başarılı bir şekilde gerçekleşir.

Kültürel etmenler: Gelenek ve göreneklerden, ahlaki değerlerden, alışkanlıklardan dolayı, sağlık olumlu ya da olumsuz yönde etkilenir. Olumlu kültürel değişim insanların sağlık düzeyini yükseltir.

Engellilerin Toplumda Karşılaştıkları Sorunlar Nelerdir?

Engellilik: Bireyin vücudunda eksiklik ya da kusurun olması durumudur. Engellilik durumu doğuştan veya sonradan meydana gelebilir. Etkilediği organlara göre zihinsel, görme, işitme ve ortopedik olabilir.

Zekâ geriliği: Bireyin zihinsel gelişiminin içinde bulunduğu yaşa göre yeterli düzeyde olmaması durumudur. Zihinsel yönden engelli olan birey, dikkat, algılama, bellek ve muhakeme gibi genel zekâ fonksiyonları açısından normalin altında olur.

Görme engelliliği: Gözün optik sinirleri, beyindeki bağlantıları gibi bölümlerinde herhangi bir anormallik ya da zedelenme sonucu ortaya çıkan, görme kaybıdır.

- Spor; bireysel ya da takım halinde yapılabilen, belirli kuralları ve teknikleri olan; oyunlar, hareketler ve yarışmalar vasıtasıyla; fiziksel, zihinsel, ruhsal ve sosyal yönlerden gelişim sağlayan; profesyonel veya amatör olarak yapılabilen faaliyetlerdir.
- İnsanlık tarihi kadar eski bir olgu olan spor önceleri hayatta mücadele ve eğlence aracı olarak görülmüştür.
- Zaman içinde, bir eğlence olmanın yanı sıra ekonomik, politik, sosyal ve kültürel bir boyut kazanarak, ulusal ve uluslararası alanda etkili araçlardan biri haline gelmiştir.
- Spor kimileri için oyun, oyalanma ve işten uzaklaşma, kimileri için bir meslek, kimleri için eğlendirici biçimde bireysel ya da toplu olarak boş zamanda uygulanan bir uğraştır.
- Günümüzde ise spor ülkelerin propaganda, eğitim, kültür ve sağlık aracı olarak, halka benimsetilmeye ve yaşam tarzı haline getirilmeye çalışılmaktadır.
- 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren spor pazarının ekonomik bir faaliyet alanı olarak devasa boyutlara ulaşması, spor tüketiminin toplumların hemen hemen her katmanına yayılması, sporun popüler bir kültür ögesi olarak tüketim sokulması ve birçok farklı endüstri dalı ile iç içe geçmesi gibi çeşitli nedenler sporu dünya ölçeğinde hızla yaygınlaştırmış ve geliştirmiştir.
- Ekonomik anlamda böylesine büyük bir yer teşkil eden bir sektörün hukuksallaşması ise kaçınılmaz olmuştur.
- Toplumsal hayatın belli bir düzen ve uyum içinde yaşanabilmesi, insanların gerek birbirleriyle, gerek doğrudan doğruya topluma olan ilişkilerinde dikkate alacakları birtakım kuralların varlığını gerektirir. Üretim veya tüketim etkinliklerinde, din ve aile sistemlerinde, siyasal hayatta ve eğitim dünyasında bu tür kuralların düzenleyici katkısı vazgeçilmez bir ihtiyaçtır.
- Toplum halinde yaşayan insanlar, bilinçli ya da bilinçsiz olarak uydıkları bu kurallar sayesinde belli ortamlarda ve durumlarda nasıl davranmaları gerektiğini bilirler ve diğer insanların da böyle anlarda nasıl bir tutum ve davranış göstereceklerini tahmin edebilirler.
- Toplumsal hayatı düzenleyen kuralları, din kuralları, ahlak kuralları, görgü kuralları, örf-adet kuralları ve hukuk kuralları olarak sıralayabiliriz.
- Bu kurallar yönedikleri kişilere yani muhataplarına belli bir şekilde davranmayı veya davranmamayı söyleyerek, belirli davranışları yapmalarını emreder veya yasaklar. Bunun yanında, belli durumlarda belli eylemlerde bulunmaya da izin verir.
- Genel olarak bütün kuralların, özel olarak ise hukuk kurallarının emir ve yasaklarla kişileri belli bir şekilde eylemde bulunmaya mecbur tutsa bile, insanlar bu kuralların aksi yönünde hareket edebilirler.
- Kuralların aksi yönünde hareket etmek kişileri bazı sorumluluk ve yükümlülükler ile karşı karşıya getirir.
- Bir ahlak kuralına uymamakla ortaya çıkan ahlaki sorumluluk kişinin vicdan azabı veya psikolojik huzursuzluğu sonucuna ve aynı zamanda diğer insanlar tarafından kınanmasına neden olur.
- Bir din kuralının aksi yönünde eylemde bulunmak, o dinin mensubu açısından, bu dünyada veya öbür dünyada çekilecek bir acıyı doğurur.
- Ancak bir hukuk kuralının ihlali nedeniyle ortaya çıkan sorumluluk, yani bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi, kişinin hukuk düzeninin öngördüğü sonuçlarla karşılaşmasına neden olur. Bu sonuçlar, tazminat ödeme, bazı haklardan mahrum kalma veya doğrudan cezaya maruz kalma yahut eylemiyle elde etmeyi umduğu sonucun gerçekleşmemesi olabilir.

SPORDA YÖNETİM VE ORGANİZASYON

32. ÜNİTE

TEMEL KAVRAMLAR

Yönetim

Yönetime “Örgütün amaçlarına ulaşabilmesi için çalışanları, parayı, demirbaşları, kaynakları ve zamanı etkili şekilde kullanarak **en fazla** verimi alma işidir.” diyebiliriz. Ya da bir diğer tanımla yönetim; “Saptanan amaçlara en etkin ve verimli bir şekilde ulaşabilmek için insanların çabalarını birleştiren ve düzenleyen iş ve eylemlerin tümüdür.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE YÖNETİM YAKLAŞIMLARI

Endüstri Öncesi Yönetim Yaklaşımı

İnsanlığın topluluk hâlinde yaşamaya başlamasından, ilk buhar makinesinin bulunması ile başlayan Endüstri Devrimi'ne kadar binlerce yıl süren yönetim yaklaşımıdır. Örneğin, bugün bile ayakta kalan piramitlerin inşasında yönetim işi olduğu ve yöneticiler vasıtası ile işlerin yürütüldüğü açıktır.

Klasik Yönetim Yaklaşımı

Klasik yönetim yaklaşımı; örgüt, iş, kural, hiyerarşi gibi kavramlara öncelik vererek örgütü, âdeta insansız bir makine gibi görmüş, personelin sosyal ve psikolojik gereksinimlerine yer vermemiştir. İnsanın işletme içinden ve dışından kaynaklanan değişik faktörlerden etkilenebileceği göz önünde bulundurulmamıştır. Bu nedenle davranış ve sosyal bilimciler tarafından çok eleştirilmiştir.

Davranışsal Yönetim Yaklaşımı

Davranışsal yönetim yaklaşımı sadece insan davranışları üzerinde durarak bütün sorunların çözülebileceğini kabul etmiş ve bu tek taraflı bakış açısından ötürü klasik yönetim anlayışı

ile aynı hataya düşmüştür. İki yaklaşım üzerine yapılan araştırmalar modern yönetim yaklaşımının gelişmesi sağlanmıştır.

Modern Yönetim Yaklaşımı

Klasik ve davranışsal yönetim yaklaşımlarının eksiklikleri ve olumlu yönleri incelenerek geliştirilen modern yönetim yaklaşımı, geçmişten günümüze kadar olan yönetim tecrübelerinin ve araştırmalarının harmanlandığı bir yaklaşım olarak uygulamaya geçmiştir. Modern yönetim yaklaşımı da kendi içinde birçok yaklaşım modeli çıkartmıştır. Bu kuramların en önemlileri sistem yaklaşımı ve durumsallık yaklaşımı olarak görülmektedir.

Sistem Yaklaşımı

Tek başına yeni bir bilimsel disiplin olmaktan çok, belirli olayların, durumların ve gelişmelerin incelenmesinde kullanılan bir düşünce tarzı, bir yöntem, bir yaklaşımdır. Bu yöntemin esasını oluşturan “Sistem” ise “belirli parçalardan oluşan bir bütündür.” şeklinde tanımlanabilir.

Durumsallık (Koşul-Bağımlılık) Yaklaşımı

Durumsallık yaklaşımı davranışsal ve sistem yaklaşımlarından farklı yeni bir yaklaşım değildir. Aksine onlarla birlikte ele alınarak hangi durumda hangi yaklaşımın faydalı olacağını örgütün durumuna göre değişeceğini temel alır. Bir sistem olarak her zaman her yerde geçerli “en iyi” organizasyon yapısı ve kuralları yoktur. Yönetim ve organizasyonla ilgili konular içinde bulunulan ortamın (durum, çevre) koşullarına bağlı olarak değişir.

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok. Matbaacılar Sitesi
Mat-Sit İş Merkezi No:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 Faks: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

ISBN 978-625-7552-14-1

